

Για το πάρτυ μας

Έκτακτη γενική
συνέλευσηΟι εκδηλώσεις &
τα σεμινάρια μας

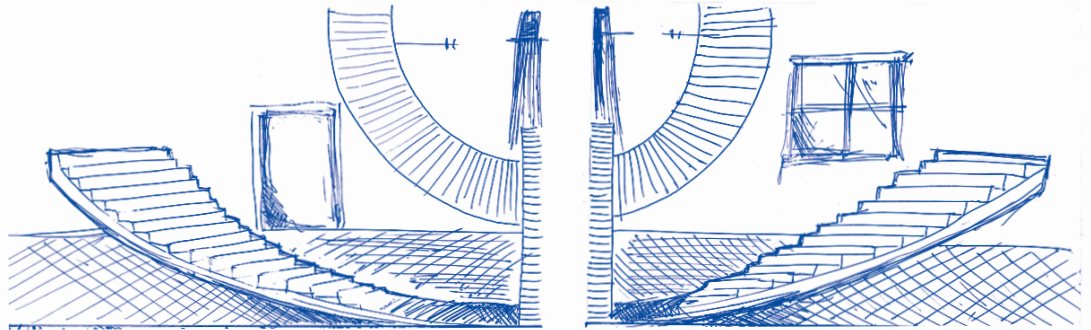
Eugenio Barba

Αναπάντητα
ερωτηματικάΘέατρο του
καταπιεσμένουΒιβλιογραφικές
προτάσειςΣυνέντευξη με την
Χρύσα Σπηλιώτη

Guest Συντάκτης

ΤΟ ΠΑΡΤΥ ΜΑΣ ΕΙΧΕ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Στις 13/10/2012 διοργανώθηκε το πάρτυ εγκαινίων του νέου χώρου του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Θεατρολόγων και στέφθηκε με επιτυχία!

Το Graffiti, που διακοσμεί την πρόσοψη του νέου μας χώρου. Πρόκειται για σχέδιο εμπνευσμένο από την μακέτα σκηνικού του σκηνογράφου Γιώργου Πάτσα για την παράσταση του έργου "Προμηθέας Δεσμώτης" σε σκηνοθεσία Σπύρου Ευαγγελάτου (Επίδαυρος 1983).

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά όλους όσους με την παρουσία τους βοήθησαν η συνάντηση αυτή, να γίνει συνάντηση μελών & φίλων του Π.Ε.ΣΥ.Θ., καλλιτεχνών, πανεπιστημιακών, ανθρώπων που αγαπούν το Θέατρο.

Τον νέο, φιλόξενο και άνετο χώρο μας τίμησαν με την παρουσία τους ο ποιητής και στοχαστής Τίτος Πατρίκιος, ο συγγραφέας Αντρέας Στάικος, ο Πρόεδρος του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου Εμμανουήλ Κουτσουρέλης, ο πρώην Αναπληρωτής Διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου Μανόλης Αλεξανδράκης, οι πανεπιστημιακοί μας δάσκαλοι Σταύρος Τσιτσιριδής, Έφη Βαφειάδη, Άλκηστις Κοντογιάννη, Καίτη Διαμαντάκου, η μεταφράστρια Χριστίνα Μπάμπου-Πάγκουρέλη, ο σκηνοθέτης Στάθης Λιβαθινός, οι ηθοποιοί Μιχάλης Μητρούσης, Χρύσα Σπηλιώτη, Αννέτα Παπαθανασίου, και ο πρώτος πρόεδρος του Π.Ε.ΣΥ.Θ. Κομνηνός Παπαδημητρίου.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα την εταιρία **INOWines** για την γενναιόδωρη προσφορά τους σε οίνο που πραγματικά μας έφτιαξε το κέφι και την μπάντα **The Cold Feet** που αφιλοκερδώς «έντυσε» την βραδιά μουσικά και μας ξεσήκωσαν όλους! Επίσης την ομάδα **Stigma Squad** που πρόσφερε την τέχνη της και πλέον η πρόσοψή μας διακοσμείται με graffiti εμπνευσμένο από τον χώρο του Θεάτρου.

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε όλους τους συναδέλφους-μέλη και μη του Συλλόγου και φίλους, που μαγείρεψαν εξάισια εδέσματα, βοήθησαν στην όλη προετοιμασία, στη διαμόρφωση του χώρου από την πρώτη μέρα της μετακόμισης, έως και την βραδιά των εγκαινίων.

Τέλος ευχαριστούμε την ιδιοκτήτρια του χώρου και συνάδελφο, Κωνσταντίνα Ζηροπούλου για την στήριξή της όλο αυτό το διάστημα.

Ο Π.Ε.ΣΥ.Θ. είναι τα μέλη του και οι δράσεις του.

Αναμένουμε να οργανώσουμε και άλλες εκδηλώσεις, σεμινάρια και δράσεις και να συναντηθούμε και με όσους συναδέλφους δεν είδαμε χτες και πραγματικά μας έλειψαν!

Με την ευχή η βραδιά αυτή να είναι η αρχή μιας νέας δημιουργικής εποχής για τον Πανελλήνιο Επιστημονικό Σύλλογο Θεατρολόγων, για όλους μας...

**Το Δ.Σ. του Πανελληνίου Επιστημονικού
Συλλόγου Θεατρολόγων**

**Η γραμματεία του Π.Ε.ΣΥ.Θ. δέχεται το κοινό κάθε
Δευτέρα, Τετάρτη & Πέμπτη ώρες 17.00 - 21.00
Μην ξεχνάτε να επισκέφτεστε το site του συλλόγου μας
www.pesyth.gr για να ενημερώνεστε για όλα μας τα νέα.**

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΩΝ**

www.pesyth.gr
Νευροκοπίου 18,
11855 Αθήνα
email: info@pesyth.gr
Τηλ.: 210 5229990

Διοικητικό Συμβούλιο:

Ηλέκτρα Μήτσουρα (Πρόεδρος)
Σπύρος Πετρίτης (Αντιπρόεδρος)
Τώνια Καραόγλου (Γραμματέας)
Ελίνα Καρδιακού (Ταμίας)
Αντώνης Τολάκης (Εφορος
Δημοσίων Σχέσεων)
Διονύσης Ξενάκης (Μέλος)
Δήμητρα Γρηγορέα (Μέλος)

Γραμματέας:

Νεόφυτος Παναγιώτου

Επιμέλεια ΘΕΑΤΡΟ/λόγου (τεύχος 5)

Δήμητρα Γρηγορέα

**Συντακτική ομάδα ΘΕΑΤΡΟ/λόγου
(τεύχος 5)**

Έρη Γεωργακάκη
Δήμητρα Γρηγορέα
Ειρήνη Καβαλάρη
Ελίνα Καρδιακού
Μαρίνα Μέργου
Νάγια Μποέμη
Ασημίνα Ξηρογιάννη
Μαρία Σούμπερτ
Χριστίνα Ζώνιου

Σημείωση:

Τα ενυπόγραφα κείμενα που δημοσιεύονται στο παρόν ενημερωτικό έντυπο, καθώς και οι απόψεις που εκφράζονται σε αυτά δεν σημαίνει ότι εκφράζουν απαραίτητα ούτε ταυτίζονται με τις θέσεις του Π.Ε.ΣΥ.Θ.

Σχεδιασμός-Εκτύπωση-Παραγωγή:

Γραφικές Τέχνες ABEL
Μιενελάου 2, 163 46 Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ. 210 9711877, Fax: 210 9761274
E-mail: aveltypo@otenet.gr

Εκδηλώσεις στον Π.Ε.ΣΥ.Θ.....

Ο Π.Ε.ΣΥ.Θ. φιλοξενεί και διοργανώνει!

Την ευθύνη σχεδιασμού έχει αναλάβει η Επιτροπή Πολιτισμού σε συνεργασία με το Δ.Σ., καθώς με μέλη και φίλους του συλλόγου μας.

Νοέμβριος

20/11: Ημέρα Εργασιακών Θεμάτων

Ο Π.Ε.ΣΥ.Θ. ανταποκρινόμενος στην ανάγκη να εκπροσωπηθούν και να στηριχτούν συλλογικά τα μέλη του και όλοι οι θεατρολόγοι που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα και σε αντικείμενα πέραν της δημόσιας εκπαίδευσης, διοργάνωσε ανοιχτή συζήτηση με μέλη του Π.Ε.ΣΥ.Θ. στα πλαίσια της **Ημέρας Εργασιακών Θεμάτων**, την **Τρίτη 20 Νοεμβρίου και ώρα 18:00** στα γραφεία του συλλόγου μας. Εκ μέρους του Δ.Σ. υπήρξαν εισηγήσεις για τα εξής θέματα, για τα οποία έχει γίνει μια προεργασία.

- Προϋποθέσεις και δικαιώματα εργασίας θεατρολόγων ως φωτιστών σκηνής, ηχητικών, φροντιστών σκηνής και αμπιγιέζ (εν γένει τεχνικών θεάτρου).

- Όροι και συνθήκες εργασίας θεατρολόγων σε Δήμους και νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ (θεατρικά εργαστήρια, Κέντρα Δημοσυργικής Απασχόλησης, Πολιτιστικούς οργανισμούς κ.λπ).

- Όροι και συνθήκες εργασίας θεατρολόγων που διδάσκουν σε δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ.

Η συζήτηση με τα ομολογουμένως λίγα μέλη που παρευρέθησαν, είχε χαρακτήρα περισσότερο ενημέρωσης για τους παραπάνω εργασιακούς χώρους.

Τα πορίσματα της συζήτησης θα παρουσιαστούν στη Γενική Συνέλευση του Δεκεμβρίου, ώστε ενιαία ο κλάδος να προβεί στη διεκδίκηση των στόχων που θα προκύψουν.

Δεκέμβριος

9/12: Χριστουγεννιάτικη Παιδική Γιορτή

Με μεγάλη χαρά υποδεχθήκαμε στα νέα μας γραφεία στον Κεραμεικό παιδιά και γονείς για την Πρώτη Παιδική Χριστουγεννιάτικη γιορτή του Π.Ε.ΣΥ.Θ.

Την Κυριακή 9 Δεκεμβρίου και ώρα 11:30 άρχισαν να συγκεντρώνονται οι πρώτοι μας φίλοι και ακολούθησαν τόσο και άλλοι τόσοι και άλλοι τόσοι, στο σύνολο πάνω από 40 (!) παιδάκια ηλικίας 3 - 12 ετών, αντίστοιχοι εις διπλούν γονείς (!!) και φίλοι μας, γνωστοί και καλοί συνάδελφοι.

Και χωρέσαμε όλοι!!!

Παίξαμε χριστουγεννιάτικα παραμύθια, ακούσαμε κάλαντα απ' όλη την Ελλάδα, χορέψαμε, βαφτήκαμε νεράιδες, πειρατές, ξωτικά και φτιάξαμε μπαλόνια!!!

Και βέβαια χάρη στην συγκινητική προσφορά των γονιών είχαμε ένα πλούσιο

μπουφέ που μας τάισε όλους, παιδιά και γονείς!!!

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους τους συναδέλφους-εθελοντές για την πραγματοποίηση της γιορτής αυτής, την Μαρία Κατριβέ για το θεατρικό παιχνίδι, την Νεφέλη Καρούκη για το face painting, τον Νεόφυτο Παναγιώτου και την Σοφία Στεργίου για την άρτια οργάνωση και την Ηλέκτρα Μήτσουρα για τις κατασκευές.

Θέλουμε επίσης να ευχαριστήσουμε την ελληνική αλυσίδα super market ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε. που για μία ακόμα φορά ανταποκρίθηκε στο αίτημά μας για αρωγή και μας διέθεσε δωροεπιταγή με την οποία μπορέσαμε και προσφέραμε απλόχερα στους μικρούς μας φίλους χριστουγεννιάτικα δωράκια.

Μακάρι να συνεχίσουμε με αγάπη, με διάθεση προσφοράς και αλληλεγγύη να διοργανώνουμε ενδιαφέρουσες και ευχάριστες για όλους μας εκδηλώσεις.

Αναμένουμε προτάσεις για τις επόμενες!!!

Καλές γιορτές σε όλους!!!

15-16/12: Bazaar

Ο Π.Ε.ΣΥ.Θ. διοργανώνει και φέτος χριστουγεννιάτικο Bazaar με φαγητά, γλυκά, βιβλία, θεατρικά προγράμματα, διακομητικά χώρου, κοσμήματα και πολλά άλλα! **Το Bazaar θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο και την Κυριακή 15 & 16 Δεκεμβρίου και ώρες 12:00 – 19:00.** Σας περιμένουμε!!!

Ιανουάριος

Σεμινάριο Υποκριτικής με τη σκηνοθέτιδα Μαριάννα Κάλμπαρη

Το σεμινάριο, διάρκειας 24 ωρών, θα ξεκινήσει στα μέσα Ιανουαρίου με σκοπό να ετοιμαστεί η παράσταση που θα παρουσιάσει η θεατρική ομάδα του Π.Ε.ΣΥ.Θ. πριν το Πάσχα. Το κόστος συμμετοχής είναι 80 ευρώ για μέλη του Π.Ε.ΣΥ.Θ. και 100 ευρώ για μη μέλη του Π.Ε.ΣΥ.Θ.

Έναρξη: 15 Ιανουαρίου κάθε Τρίτη

Ώρες: 18:00 - 22:00

Σεμινάριο Μιούζικαλ – Τζαζ με τη χορογράφο Τζούλια Σπυροπούλου

Στο σεμινάριο θα εξεταστεί το είδος του Μιούζικαλ Τζαζ μέσα από το έργο του χορογράφου και σκηνοθέτη Bob Fosse δίνοντας βάση στην τεχνική και στο ρεπερτόριο με χορογραφίες της εισηγήτριας και

του Bob Fosse (μιούζικαλς όπως CHICAGO, και CABARET). Επίσης οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να εξελίξουν την τεχνική τους στο συνδυασμό του χορού και του τραγουδιού μέσα από αυτό το ρεπερτόριο.

Το σεμινάριο, διάρκειας 18 ωρών, θα ξεκινήσει στις 17 Ιανουαρίου και θα γίνεται κάθε Πέμπτη και Παρασκευή και ώρες 17:00 – 18:30 στο χώρο του Συλλόγου. Κόστος: 70 ευρώ για μέλη του Π.Ε.ΣΥ.Θ. και 90 ευρώ για μη μέλη του Π.Ε.ΣΥ.Θ.

Βιωματικό Σεμινάριο για Θεατρολόγους στο Κέντρο Αρχαίου Δράματος Κ.Ε.Π.Ε.Α.Δ. «Δεσμοί».

Θέμα: Ιφιγένεια εν Ταύροις

Το Κέντρο Αρχαίου Δράματος Κ.Ε.Π.Ε.Α.Δ. «Δεσμοί» συνεχίζει την επιμορφωτική του δραστηριότητα με σεμινάρια που στοχεύουν στην περαιτέρω επιμόρφωση των Θεατρολόγων μέσω βιωματικών εργαστηρίων πάνω στο αρχαίο δράμα.

Σε συνεργασία με τον Πανελλήνιο Επισημονικό Σύλλογο Θεατρολόγων Π.Ε.Σ.Υ.Θ. οργανώνει βιωματικό σεμινάριο με θέμα την Ιφιγένεια εν Ταύροις πάνω στους βασικούς άξονες του αρχαίου δράματος ΛΟΓΟΣ – ΜΕΛΟΣ – ΟΡΧΗΣΗ με υπεύθυνη την **Λυδία Κονιόρδου**.

Το σεμινάριο, διάρκειας 30 ωρών, περιλαμβάνει Υποκριτική – Αυτοσχεδιασμό, Στοιχεία Σκηνοθεσίας, Κίνηση – Μουσική, Αγωγή Λόγου – Εκφορά Ποιητικού Κειμένου.

Όλα τα μαθήματα είναι βιωματικά και στόχο έχουν να συμπληρώσουν την πρακτική εκπαίδευση των θεατρολόγων και την πρακτική εξειδίκευσή τους στο αρχαίο δράμα.

Το σεμινάριο απευθύνεται σε απόφοιτους θεατρολόγους, όσοι εκ των οποίων είναι μέλη του Κέντρου Αρχαίου Δράματος «Δεσμοί» ή του Π.Ε.Σ.Υ.Θ. επωφελούνται έκπτωσης 10% στο κόστος του σεμιναρίου.

Έναρξη σεμιναρίου: Ιανουάριος 2013 (θα ανακοινωθούν συγκριμένες ημερομηνίες)

Κόστος συμμετοχής: 70 ευρώ

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στην ιστοσελίδα του Κέντρου Αρχαίου Δράματος «Δεσμοί», στην ιστοσελίδα www.ancientgreekdrama.gr και στο τηλέφωνο 2107251173.

Eugenio Barba

Ειρήνη Καβαλάρη

«Ποιος είναι ο Άμλετ; Ένας ψυχοπαθής; Ένας κυνικός; Ένας άβουλος διανοούμενος; Ένας αφελής; Ή κάποιος σαν τον Αρτούρο Ούι που τρομοκρατεί τα ανάκτορα; Μήπως διακατέχεται από απόλυτες ηθικές αρχές; Ίσως να είναι ο μόνος που απορρίπτει τον πραγματισμό της καθημερινής επιβίωσης. Δείχνει σημάδια Φρουϊδικών συμπλεγμάτων και μια ανικανότητα να προσαρμοστεί; Είναι όμως μοναχικός από θέση ή από τύχη; Είναι ικανός να κάνει πράξεις αλλά απλώς υποκρίνεται πως δε δύναται; Φαίνεται να αυταπατάται, αλλά την ίδια στιγμή είναι αρκετά έξυπνος για να εξαπατά τους άλλους; (...) Ο Άμλετ είναι μόνος, διαφορετικός, οι άλλοι είναι φυσιολογικοί. Εκείνος φιλοσοφεί οι άλλοι ζουν. Εκείνος ονειρεύεται πως δρα, ενώ οι άλλοι δρουν».

Ε. Μπάρμπα

Ο Εουτζένιο Μπάρμπα είναι Ιταλός συγγραφέας και θεατρικός σκηνοθέτης, ιδρυτής του Θεάτρου Οντίν και της Διεθνούς Σχολής της Θεατρικής Ανθρωπολογίας.

Γεννήθηκε το 1936 στο Brindisi της Νότιας Ιταλίας και μεγάλωσε στη Gallipoli στην Province of Lecce.

Διακινείται ώστε να σπουδάσει θέατρο στην Πολωνία, από τον Αντρέι Βάιντα με την ταινία του Στάχτες και Διαμάντια το φθινόπωρο του '59, η οποία έχει ως κύριο θεματικό άξονα έναν εμφύλιο πόλεμο. Σε αυτό βοήθησαν και οι προσωπικές εσωτερικές αναζητήσεις του μέσω αντιθέσεων: επιθυμητός τρόπος σκέψης – συγκεκριμένος τρόπος σκέψης, τί θέλουμε – τί μας επιβάλλει η πραγματικότητα, καθημερινά όνειρα – αντικειμενικότητα της ιστορίας.

Μιλώντας για το θέατρο ο Μπάρμπα κάνει χρήση της λέξης «eftermaele» που σημαίνει «αυτό που θα ειπωθεί μετά». Μια σωστή μετάφραση αυτής της Νορβηγικής λέξης θα απαιτούσε δυο Ελληνικές: φήμη και τιμή ή καλύτερα, νόημα και αξία. Ο χρόνος θα αποφασίσει το νόημα και την αξία των πράξεων μας. Αλλά στην πραγματικότητα, χρόνος είναι οι άλλοι, οι μεταγενέστεροι. Αυτό είναι το παράδοξο διότι το θέατρο είναι η τέχνη του παρόντος. Το να ποιείς θέατρο, σημαίνει να ασκείς μια δραστηριότητα η οποία αναζητά ένα νόημα. Το θέατρο είναι η τέχνη του θεατή και η θεατρική ανθρωπολογία ξεχωρίζει τις αρχές τις οποίες πρέπει να εφαρμόσει ο ηθοποιός, προκειμένου να καταστήσει εφικτό αυτόν τον χορό των αισθήσεων και της νόησης του θεατή.

Θεατρική Ανθρωπολογία είναι η μελέτη της προ-εκφραστικής σκηνικής συμπεριφοράς, πάνω στην οποία βασίζονται όλα τα διαφορετικά ήδη θεάτρου, τα στυλ παράστασης, οι ρόλοι και οι προσωπικές ή οι συλλογικές παραδόσεις. Είναι μια μελέτη του ηθοποιού για τον ηθοποιό. Γι' αυτό, μέσα στο πλαίσιο της, η λέξη «ηθοποιός» σημαίνει «ηθοποιός και χορευτής»-γυναίκα ή άντρας. Η λέξη «θέατρο» σημαίνει «θέατρο και χορός».

Ορίζοντας το προ-εκφραστικό επίπεδο, θα λέγαμε πως απο-

τελεί τη βασική τεχνική, η οποία δημιουργεί σκηνική παρουσία. Ένα διευρυμένο και αποτελεσματικό σώμα, το οποίο μπορεί να αδράξει και να οδηγήσει την προσοχή του θεατή. Μέσω αυτού του επιπέδου, ο ηθοποιός προετοιμάζεται για τη δημιουργική διαδικασία της παράστασης, ενσωματώνει τον τρόπο σκέψης και τους κανόνες και αυτό καθαυτό αποτελεί αξία, είναι δηλαδή ένα τέλος και όχι ένα μέσον.

Η αποκάλυψη μιας από τις πρώτες αρχές της θεατρικής ανθρωπολογίας: η αλλαγή της ισορροπίας επιτεύχθηκε μέσα από την εξοικείωση με το *sats* των ηθοποιών, τις στάσεις ετοιμότητας για να αντιδράσει κανείς. Τα λυγισμένα γόνατα- τόσο των Ασιατών ηθοποιών όσο και αυτών του θεάτρου Οντίν - εμπειρεύουν το *sats*, τη παρόρμηση μιας άγνωστης δράσης η οποία μπορεί να πάει προς οποιαδήποτε κατεύθυνση. Αυτή η παρόρμηση, η προετοιμασία συμπυκνώνει τη μέθοδο του θεάτρου Οντίν.

Στο ξεκίνημα του θεάτρου Οντίν, ήταν έξι άτομα: τέσσερις ηθοποιοί, ο Μπάρμπα και ο Γκροτόφσκι. Στα πρώτα του βήματα στο θέατρο Οντίν, αντέγραφε τις πρακτικές του Γκροτόφσκι όπως: πώς να αφήνεις τον ηθοποιό να συνθέτει κάθε δράση / πώς να ερμηνεύεις τον χαρακτήρα με τη βοήθεια φωνητικών και σωματικών ευρημάτων, διατηρώντας συνεχή σχέση με το κείμενο / πώς να χρησιμοποιείς κάθε λέξη ως φωνητική δράση: όχι μόνο ως διανοητικό εργαλείο αλλά και ως μουσικότητα ικανή να προκαλέσει συνειρμούς στον θεατή / πώς κάθε σειρά δράσης όσο μικρή και αν είναι θα πρέπει να έχει την δική της λογική / πώς οι ηθοποιοί πρέπει να αποφασίζουν σε ποιο στοιχείο πρέπει να συγκεντρωθεί η προσοχή του θεατή, είτε είναι σωματικό είτε φωνητικό εφέ, είτε πάνω σε ένα συγκεκριμένο σημείο του σώματος, στον εαυτό τους ή σε κάποιο μακρινό σημείο / πώς να βοηθήσει τον ηθοποιό να εκτελέσει μια πολλαπλή σύνθεση, περνώντας από τον έναν χαρακτήρα στον άλλον / πώς να παρακινήσεις τον ηθοποιό να γλιστράει ακαριαία από τη μια πραγματικότητα στην άλλη / πώς να χειριστεί το θέμα των κοστουμιών και του σκηνικού έτσι ώστε να έχουν ζωή και χαρακτήρα από μόνα τους.

Σημεία αναφοράς στη δουλειά του με τους ηθοποιούς αποτελούσαν η πρακτική δουλειά και η εμπειρική έρευνα με τους ηθοποιούς διαφορετικών παραδόσεων. Η δουλειά του ηθοποιού πάνω στον εαυτό του και η μέθοδος των σωματικών δράσεων του Στανισλάφσκι, η μηχανική του βίου του Μέγιερχολντ και η παντομίμα του Ντεκρού παρέχουν άφθονο υλικό για ανάπτυξη.

Βασικές θέσεις του:

- Μη δείχνεις τα δόντια σου, εάν δε μπορείς να δαγκώσεις.
- Πρέπει να συγκεντρωθώ στην τεχνική ακρίβεια.
- Μπορώ να συνεργαστώ μόνο με εκείνους οι οποίοι γνωρίζουν την τέχνη της αυτοπειθαρχίας.
- Πιστεύω μόνο στους πεισματοάρηδες και γι' αυτούς γράφω τούτο τον «οδηγό».
- Μην πιστεύεις ότι θα σου χρησιμέψει.
- Μην πιστεύεις ότι μπορείς να κάνεις χωρίς αυτόν.

Όπως αναφέρει ο ίδιος: «Σήμερα μπορώ να απαντήσω ότι έμαθα πως υπάρχει δράση στην αναμονή και αναμονή στη δράση, πως η διαφορά ανάμεσα στην αναμονή και στη δράση, στη ζωή, υπάρχει μόνο για τους τυφλούς, ενώ στο θέατρο υπάρχει μόνο για τους βιαστικούς θεατές. Έμαθα να βλέπω, να εισχωρώ κάτω από την επιφάνεια, να ψάχνω, έτσι ώστε να φτάσω στο βάθος, να συγκεντρώνομαι στην αναγνώριση του ουσιαστικού και να ξεχωρίζω το περιττό από το απαραίτητο».

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με την Χρύσα Σπηλιώτη

Η κ. Σπηλιώτη πραγματοποίησε την περίοδο Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2012 σεμινάριο Δημιουργικής γραφής στο νέο χώρο του Π.Ε.ΣΥ.Θ. στον Κεραμεικό.

1. Ξεκινώ ρωτώντας... γιατί κάνετε θέατρο!

Γιατί σαν εσωστρεφής και απροσάρμοστος άνθρωπος όπως οι περισσότεροι καλλιτέχνες, νιώθω ευγνώμων, που η μοίρα μου χάρισε αυτή τη διέξοδο επικοινωνίας με τον κόσμο.

Δεν πιστεύω πως το θέατρο μπορεί ν' αλλάξει τον κόσμο, σίγουρα αλλάζει όσους ασχολούνται μ' αυτό και ασφαλώς συμβάλλει στον πολιτισμό μας.

2. Σκέψεις και σχόλια για τη σύγχρονή σας θεατρική πραγματικότητα. Γίνονται καλά πράγματα στο θέατρο σήμερα;

Η αλήθεια είναι ότι γίνονται πολλά. Άλλα είναι καλά, άλλα ίσως όχι τόσο. Θα μπορούσαν να γίνονται και λιγότερα, αναλογικά με τον πληθυσμό μας. Απ' την άλλη μεριά όμως, αυτή η πληθώρα δείχνει πως οι Έλληνες αγαπούν τη θεατρική καλλιτεχνική έκφραση και πως οι θεατές ανταποκρίνονται τιμώντας τις δουλειές τους με την παρουσία τους. Πώς αλλιώς μπορεί να εξηγήσει κανείς τις τετρακόσιες παραστάσεις κάθε θεατρικής σαιζόν;

Φυσικά αρκετά θέατρα υποσιτιζονται και "βγαίνουν" μετά δυσκολίας, ή δεν "βγαίνουν" καθόλου οικονομικά, αλλά παρ' όλα αυτά επιμένουν. Κάποιοι λένε πως πολλοί απ' αυτούς που κάνουν θέατρο μ' αυτή τη συνθήκη είναι απλώς ψώνια. Ίσως μόνο ο χρόνος μπορεί να αποδείξει τι είναι ο καθένας. Γιατί βέβαια κανείς απ' τους θεατρικούς καλλιτέχνες δεν εννοεί τον εαυτό του όταν λέει κάτι τέτοιο.

3. Η κρίση είναι γενική και ειδική. Το θέατρο περνάει κι αυτό κάποιου είδους κρίση;

Η ιστορία μας έχει δείξει πως το θέατρο ανθεί σε καιρό κρίσεων ακόμα και σε καιρό πολέμων. Τα τρία τελευταία χρόνια πάντως, ήταν μεγάλη η προσέλευση του κόσμου στις θεατρικές σκηνές. Η ανάσα όλων είναι βέβαια κρατημένη για τη φετινή χειμερινή περίοδο, αλλά προσωπικά παραμένω αισιόδοξη. Έχω την άποψη πως το θέατρο έχει μια εξισορροπητική ψυχολογικά λειτουργία στη ζωή μας, παρόμοια μ' αυτή των ονείρων, άρα θα πεθάνει μόνο μαζί μ' εμάς.

4. Πόσα θεατρικά έργα έχετε γράψει και ποια... Μια σύντομη αναφορά στο καθένα παρακαλώ...

Όπως οι περισσότεροι συνάδελφοι, έχω γράψει περισσότερα απ' όσα έχουν παρουσιαστεί. Τα έργα που έχουν παιχτεί είναι "Ποιος ανακάλυψε την Αμερική;" (ο κύκλος της ζωής δυο γυναικών απ' τα οκτώ ως τα ογδόντα τους χρόνια), "Σκοτσέζικο ντους" (μια κωμωδία για τα εσωτερικά μιας θεατρικής ομάδας που προσπαθεί να δώσει νέες διαστάσεις στη "Λυσιστράτη" του Αριστοφάνη), "Αγκά-σφι και φί" (Σύντμηση της φράσης Αγκάλιασέ με, σφίξε με και φίλησέ με, μια κωμωδία για τη δυσκολία στις ερωτικές σχέσεις τριών διαφορετικών γενιών), ο μονόλογος "Με διαφορά στήθους" (μια γυναίκα που βρήκε νέο νόημα στη ζωή της, ενώ πάσχει από καρκίνο στο στήθος), "Φωτιά και Νερό" (κοινωνικό έργο που ασχολείται με την πολιτιστική αντιπαράθεση Ανατολής-Δύσης), "Ποιος κοιμάται απόψε;" (μια σκληρή κοινωνική κωμωδία για τη ζωή στην Αθήνα σήμερα).

5. Μια θεατρική συνεργασία του παρελθόντος που ξεχωρίζετε και αναπολείτε με νοσταλγία.

Τις πρόβες στο πρώτο μου έργο το "Ποιος ανακάλυψε την Αμερική;". Είχαμε μεγάλο ενθουσιασμό.

6. Έχετε ασχοληθεί ποτέ με την πολιτική;

Όχι, ούτε και θ' ασχοληθώ ποτέ. Είμαι καλλιτέχνης όχι πολιτικός.

7. Μιλήστε μου για το σεμινάριο που κάνετε στον Π.Ε.ΣΥ.Θ.

Πρόκειται για ένα σεμινάριο θεατρικής γραφής, που προσκαλεί τους θεατρολόγους (και όχι μόνο), ν' ασχοληθούν πρακτικά με το θεατρικό κείμενο γράφοντας οι ίδιοι και που στοχεύει να παρουσιάσει ένα συλλογικό θεατρικό έργο στο Π.Ε.ΣΥ.Θ., σαν αποτέλεσμα αυτής της δουλειάς.

8. Ρόλος που θα θέλατε να παίξετε στο μέλλον. Και έργο που θα θέλατε να σκηνοθετήσετε.

Έχω κάνει έναν κύκλο σαν ηθοποιός και δεν είναι μέσα στα σχέδιά μου να ξαναπαιξώ. Επίσης δεν ονειρεύομαι να σκηνοθετήσω. Έχω σκηνοθετήσει με πολύ κέφι δύο δικά μου θεατρικά και ίσως το ξανακάνω κάποια στιγμή, αλλά δεν είναι αυτή η φιλοδοξία μου. Αυτό που επιθυμώ πραγ-

ματικά εδώ και χρόνια είναι να καταφέρω να γράψω καλά και να εξελισσομαι διαρκώς, τίποτα άλλο.

9. Ποιά άλλη μορφή τέχνης πέραν του θεάτρου σας συγκινεί;

Με συγκινούν όλες οι μορφές τέχνης, αλλά η συγγραφή είναι αυτή που νιώθω πιο συγγενική μ' εμένα. Καταλαβαίνω περισσότερο απ' τα βιβλία νομίζω, παρά απ' τη ζωγραφική ή τη μουσική.

10. Γραφете κάτι τώρα;

Τελειώνω ένα έργο, με τίτλο "Το μάτι της τίγρης". Πρόκειται για την αφήγηση ενός νέο-μεσαιωνικού θρύλου που λαμβάνει χώρα σ' ένα ακαθόριστο μέλλον, μια εποχή οπισθοδρόμησης του πολιτισμού σ' ένα βαθύ μεσαιώνα. Στοιχεία κωμωδίας που μεταλλάσσονται ακαριαία σε τραγωδία και το ανάποδο, είναι τα χαρακτηριστικά του.

11. Αγαπημένος θεατρικός συγγραφέας.

Δεν είναι ένας, είναι πολλοί. Κάποτε έλεγα πως είναι ο Τσέχωφ, μετά ο Σαίξπηρ, ο Ίψεν. Κάθε έναν τον θαυμάζεις για ξεχωριστούς λόγους κι όλους για το μεγαλείο τους. Απίστευτοι συγγραφείς. Παρακολούθω όμως με μεγάλο ενδιαφέρον την εντελώς σύγχρονη δραματολογία. Θαυμάζω τον Βιρπιάεβ, τον Σιμελφένιχ, τον Μαυριτσάκη.

12. Αγαπημένο θεατρικό έργο.

Επίσης δεν μπορώ να ξεχωρίσω ένα. Ίσως οι "Βάκχες" του Ευριπίδη.

13. Αν σας ζητούσαν να κάνετε τη μονογραφία ενός θεατρικού προσώπου, ποιο θα ήταν αυτό;

Του Διόνυσου στις "Βάκχες" ή του Άμλετ για τη συνεχή αναβλητικότητα του διανοούμενου ανθρώπου. Είδατε, πάλι δεν μπορεί να ξεχωρίσει κανείς ανάμεσα σε τόσα αθάνατα θεατρικά πρόσωπα.

14. Τι ονειρεύεστε;

Να γράφω με ανοιχτό μυαλό όσο ζω.

15. Άμεσα θεατρικά σας σχέδια.

Είμαι χαρούμενη που το πρώτο μου έργο το "Ποιος ανακάλυψε την Αμερική;" θα ανέβει τέλη Νοεμβρίου του 2012 απ' το Teatr Na Woli στη Βαρσοβία, σε μετάφραση Ewa Szyler και σκηνοθεσία του Tadeusz Slobodznianek.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Με αφορμή τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν έξω από το Θέατρο Χυτήριο στις αρχές Οκτωβρίου 2012 για την παράσταση Corpus Cristi του συγγραφέα Terrence Mc Nally, που ανέβασε η ομάδα Artisan υπογράψω αυτό το μικρό σημείωμα θέλοντας απλά να μοιραστώ μαζί σας τον προβληματισμό, που προκάλεσε το συγκεκριμένο γεγονός. Πόσο μάλλον όταν επιλέξαμε το συγκεκριμένο 5ο κατά σειρά τεύχος να ασχολείται με το πολιτικό θέατρο... τότε ας πούμε ότι είναι θέμα συνείδησης μια μικρή έστω αναφορά.

Ήμουν εκεί μέσα και έξω από το θέατρο αυτό όλες εκείνες τις ημέρες που τα ΜΑΤ μαζί με 3 κλούβες είχαν εγκατασταθεί μόνιμα εκεί για να προστατεύσουν το χώρο και τους συντελεστές από μια ομάδα -λιγότερο- από 100 ατόμων που θεωρούσαν ότι στο μικρό θεατράκι του Χυτηρίου διαδραματιζόνταν έργο βλάσφημο. Μίλησα η ίδια απευθείας μαζί τους, μπήκα μέσα στη διάδηλωση τους και προσπάθησα να δικαιολογήσω την οργή τους.

Κατάλαβα ότι ζούσαν σε μια πλάνη, είχαν παραπληροφορηθεί ή καλύτερα είχαν έλλειψη ενημέρωσης για το τι έργο ήταν αυτό που παρουσιάζονταν. Κάποιος -ποιός αλήθεια;- τους φαντίσε και τους έπεισε ότι εκεί μέσα "βίαζαν" τον Θεό τους -τον Θεό μας-.

Ανεξαρτήτως τι ή ποιος τους οδήγησε στην πλάνη αυτή, είναι απόλυτα σίγουρο ότι δεν είχαν κανένα δικαίωμα να προκαλούν βία -κάθε τύπου-. Δανειζομαι την φράση του μουσικού Φοίβου Δεληβοριά που χρησιμοποιήθηκε από διάφορα ΜΜΕ συχνά τον τελευταίο καιρό -προφανώς γιατί η βάση της είναι η λογική και το δίκαιο-: «Αν επιτρέψουμε στη λογοκρισία να πάρει τη θέση της κριτικής και στην αυτοδικία να πάρει τη θέση της δικαιοσύνης, έχουμε κατέβει και το τελευταίο σκαλί: αν το κατέβουμε κι αυτό, έχουμε τελειώσει - και ως Έθνος και ως Λαός και (το κυριότερο) ως άνθρωποι».

Δήμητρα Γρηγορέα

Μια σειρά από αναπάντητα ερωτήματα

Μαρία Σούμπερτ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αύξηση της χρήσης της έννοιας του 'πολιτικού', είτε στην τέχνη είτε στην καθημερινότητα. Μια αύξηση που συμβαδίζει με την οικονομική κρίση.

Και ενώ θα έλεγε κανείς πως η εποχή αυτή επιβάλλει παραγωγές που να διατυμπανίζουν τα προβλήματα της χώρας ή να προσφέρουν υλικό για προβληματισμό, παρατηρούμε μια σταθερή επιλογή δραματολογίου, με ενδιαφέρουσες τις επιλογές του Εθνικού Θεάτρου που επιστρέφει στην ιστορία του νεότερου ελληνικού θεάτρου, και την αποκορύφωση του Φεστιβάλ Αθηνών με το έργο της Κίτσοπούλου, που ξεσήκωσε πλήθος αντιδράσεων.

Είναι χαρακτηριστικό όμως πως στην ολότητά τους μοιάζουν να απουσιάζουν -ή να αδυνατούν ακόμα να ακουστούν- νέες φωνές της διανόησης και του θεάτρου, που να εκφράζουν τον προβληματισμό της σύγχρονης εποχής. Μοιάζουν ακόμα τα αυτιά των θεατών να μην είναι έτοιμα να ακούσουν κάτι που θα τους οδηγήσει στο συμπέρασμα πως καλό θα ήταν να δράσουν και οι ίδιοι για να αλλάξει η πολιτική κατάσταση στη χώρα.

Τι θεωρούμε όμως πολιτικό στο θέατρο; Είναι ένα κείμενο με σαφείς πολιτικές προεκτάσεις, όπως «Το μεγάλο μας τσίρκο» του Καμπανέλλη (Κρατικό Θεά-

τρο Βορείου Ελλάδος, 2012), ή τα έργα του Ντάριο Φο που ξαφνικά άρχισαν να έχουν ζήτηση («Ο τυχαίος θάνατος ενός αναρχικού», «Δεν πληρώνω, δεν πληρώνω τίποτα», σε παραγωγές 2011-2012). Είναι έργα ακτιβιστικά όπως «Το όνομά μου είναι Rachel Corrie»; Είναι έργα κοινωνικού περιεχομένου, όπως η «Αυλή των Θαυμάτων»;

Είναι αρχαίες τραγωδίες που στηλιτεύουν την εξουσία και το κατεστημένο, και τις τραβάνε από τα μαλλιά μαζί με τις αρχαίες κωμωδίες για να τις φέρουν κοντά στο σήμερα;

Μήπως πολιτικό στο θέατρο δεν είναι τόσο το ίδιο το κείμενο, όσο η σκηνοθετική του προσέγγιση; Μήπως ο Μποάλ και ο Μπρεχτ καθόριζαν με την ίδια τους την παρουσία το 'πολιτικό' του θέματος; Μπορεί ένας σκηνοθέτης να κάνει πολιτικό ένα έργο, όπως για παράδειγμα το «Λεόντιος και Λένα» του Μπύχνερ; Μπορεί να γίνει πολιτικός ο «Μάνφρεντ» του Βύρωνα; Έχει σημασία να γραφτεί κάποιο έργο που να μιλάει για το σήμερα της ελληνικής κατάστασης; Μπορεί να το δει κανείς νηφάλια και να το σχολιάσει μέσα από την τέχνη;

Έχει σημασία να είναι ένα έργο πολιτικό και γιατί το αναζητούμε σήμερα;

Η σημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από ένα μούδιασμα, μια αμηχανία τόσο στην πολιτική, όσο και την πολιτιστική ζωή. Είναι μια στιγμή οπισθοδρομική με τις πολιτικές ιδεολογίες να επιστρέφουν σιγά σιγά σε μια προεμφυλιακή κατάσταση, όπου η Αριστερά εξισώνεται στη συνείδηση των μαζών με την άκρα Αριστερά και την άκρα Δεξιά, όπου τα μέσα τείνουν να ενοχοποιήσουν κάθε διαφορετικό τρόπο σκέψης εκτός του κυβερνώντος.

Σε μια τέτοια κατάσταση θα πρέπει να δεχθούμε πως πολιτικό είναι κάθε είδος θεάτρου. Είτε πρόκειται για κοινωνικό δράμα, αστικό θέατρο, επιθεώρηση, τραγωδία, κωμωδία, περφόρμανς, είτε πρόκειται για μεταφρασμένα κείμενα ή για ελληνικά κείμενα. Κάθε έργο τέχνης είναι μια πολιτική δήλωση - ακόμα και το απολιτικό θέατρο είναι μια πολιτική δήλωση.

Ο άνθρωπος είναι φύσει πολιτικό ον. Αυτό από μόνο του σημαίνει πως κάθε του κίνηση, δράση ή έκφραση διαθέτει τη δυναμική ενός πολιτικού λόγου. Αυτό πρέπει να θυμηθούμε ξανά σήμερα και να αντιμετωπίσουμε τις σκέψεις, τις επιθυμίες και τις αποφάσεις μας -είτε στο χώρο της τέχνης, είτε της κοινωνικής, της πολιτικής ή της επαγγελματικής μας ζωής- ως φέρουσες την πολιτική μας θέση και άποψη.

Θέατρο του Καταπιεσμένου - Το Πολιτικό Θέατρο του Boal

Χριστίνα Ζώνιου, Νάγια Μπόεμη

Ο Augusto Boal υποστηρίζει ότι «το θέατρο είναι αναγκαστικά πολιτικό, γιατί όλες οι δραστηριότητες του ανθρώπου είναι πολιτικές και το θέατρο, είναι μια από αυτές» (Boal 1998). Το Θέατρο του Καταπιεσμένου (στο εξής ΘτΚ) αναπτύχθηκε από τον Augusto Boal με σκοπό την ενεργή συμμετοχή του πολίτη στα κοινά, ανεξαρτήτως προέλευσης, μόρφωσης και κοινωνικής θέσης. Βασική αρχή της θεατρικής μεθόδου είναι ότι το θέατρο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για αναστοχασμό και αλλαγή σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο. Το ΘτΚ μετατρέπει το μονόλογο του θεάτρου σε διάλογο, σε μια σχέση αλληλεπίδρασης του κοινού και του ηθοποιού. Ο Boal προτείνει ένα νέο είδος θεάτρου, που γεφυρώνει το κενό μεταξύ του θεάτρου και της πολιτικής. Έρχεται σε σύγκρουση με τις οικονομικές δομές, όπου δεσπόζει ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής και «...είναι μια καπιταλιστική επιχείρηση που χρησιμοποιεί ορισμένους ανθρώπους – συγγραφείς, σκηνοθέτες, ηθοποιούς, μηχανικούς σκηνής – για την παραγωγή ενός εμπορεύματος που θα καταναλωθεί από το κοινό με κάποιο κέρδος» (Ηγκλετον 1981).

Διαδόθηκε γρήγορα και σήμερα έχει βρει ευρεία εφαρμογή παγκοσμίως σε κοινωνικές, πολιτικές, θεραπευτικές και εκπαιδευτικές δράσεις. Πιο συγκεκριμένα συναντάται στην τυπική ή στη μη τυπική εκπαίδευση, για ζητήματα όπως η επίλυση συγκρούσεων, η κοινωνική καταπίεση, οι σχέσεις εξουσίας, οι συναισθηματικές δυσκολίες, η έλλειψη επικοινωνίας, η βία στα σχολεία (bullying). Επίσης εφαρμόζεται στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, στον πολιτισμικό ακτιβισμό, στην εκπαίδευση ενηλίκων, στην κοινωνική εργασία με νέους, στην ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Συχνά τέλος απευθύνεται σε ευάλωτες και κοινωνικά αποκλειόμενες ομάδες, όπως μετανάστες, μειονότητες, τοξικομανείς, φυλακισμένους.

Το ΘτΚ συνδέεται επίσης με πολλά κινήματα μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως αυτό της κοινοτικής εκπαίδευσης (community education) και των κοινοτικών τεχνών (community arts) στον αγγλοσαξονικό χώρο και της κοινωνικοπολιτισμικής εμπύχωσης (animazione sociale / culturale) στην Γαλλία και την Ιταλία (Smith, 1999, 2009, Perissinotto, 2004), το κοινωνικό θέατρο (teatro sociale) στην Ιταλία, την Ισπανία, (Bernardi, 2004, Thomson & Schechner, 2004) κ.α., που γεννήθηκαν στη δεκαετία του '60 και στόχο είχαν την ενδυνάμωση των πολιτών, την συνειδητοποίηση, την ενίσχυση της πολιτισμικής ταυτότητας ή / και ετερότητας των κοινοτήτων και την προώθηση της δημιουργικότητας και εκφραστικότητας των μελών των χαμηλών τάξεων και των αποκλεισμένων κοινωνικών ομάδων.

Σύμφωνα με τον Brecht, η πρωταρχική συνθήκη για τον κοινωνικό μετασχηματισμό έγκειται στο να σταματήσουμε να είμαστε εξοικειωμένοι με ό,τι θεωρείται δεδομένο, με την κοινή λογική. Η πραγματικότητα μέσα από το θέατρο μπορεί να παρουσιαστεί ως μη οικεία, ώστε να γίνεται αντικείμενο κοινωνικής κριτικής (Μπρεχτ, 1979), και κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να θεωρείται δυνατή η αλλαγή της μέσα από τις πράξεις των ανθρώπων (Boal, 2002). Ακο-

λουθώντας αυτή τη λογική ο Boal εφεύρε το ΘτΚ.

Από τις «Αρχές του Θεάτρου του Καταπιεσμένου» διαβάζουμε:

"Οι καταπιεσμένοι είναι τα άτομα ή οι ομάδες που έχουν στερηθεί για κοινωνικούς, πολιτισμικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, φυλετικούς, σεξουαλικούς ή για όποιον άλλο λόγο του δικαιώματος για Διάλογο ή που έχουν βρει με άλλο τρόπο εμπόδια στην άσκηση του δικαιώματος αυτού" (www.theatreoftheoppressed.org).

Ο Augusto Boal λίγο πριν πεθάνει, έγραψε το μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου, στις 27 Μαρτίου του 2009.: "Κάνοντας θέατρο μαθαίνουμε να βλέπουμε αυτό που είναι προφανές αλλά που συνήθως δεν μπορούμε να δούμε επειδή δεν έχουμε συνηθίσει να το παρατηρούμε. Αυτό που μας είναι οικείο γίνεται αόρατο: κάνοντας θέατρο φωτίζουμε τη σκηνή της καθημερινής ζωής. (...) Είμαστε όλοι ηθοποιοί: το να είσαι πολίτης δεν σημαίνει ότι ζεις σε μια κοινωνία, σημαίνει ότι την αλλάζεις." (Μποάλ, 2009).

Όχι στον ρατσισμό από την κούνια.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης Grundtvig «Αριάδνη: Τέχνες και Διαπολιτισμική Προσαρμογή» (<http://www.ariadne4art.eu/>), που συμμετέχει η Ώσωση-Κέντρο Τεχνών & Διαπολιτισμικής Αγωγής σε συνεργασία με την Ένωση Αφρικανών Γυναικών Ελλάδας, σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν δύο 30ώρα εργαστήρια εμπνευσμένα από το ΘτΚ. Η ομάδα αποτελούνταν από γυναίκες, ελληνίδες και μετανάστριες, από 21 μέχρι 50 ετών. Η μέθοδος του ΘτΚ επιλέχθηκε ως καλλιτεχνικό και παιδαγωγικό εργαλείο αλλά και ως μέσο έρευνας. Κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων αναδείχτηκαν πολλές ιστορίες ζωής, που αφορούσαν εμπειρίες απώλειας, καταπίεσης, αδικίας, προσαρμογής στη διαφορετικότητα, θεσμικού και κοινωνικού ρατσισμού. Στο τέλος οι σημαντικότερες, σύμφωνα με τις συμμετέχουσες, από αυτές τις ιστορίες συντέθηκαν σε ένα δρώμενο με τίτλο δανεισμένο από τη γνωστή καμπάνια της Ένωσης Αφρικανών Γυναικών Ελλάδας «Όχι στον ρατσισμό από την κούνια». Για τη σύνθεση της τελικής παράστασης, η ομάδα αναρωτήθηκε για τον στόχο της. Μέσα από πολλούς αυτοσχεδιασμούς, αναστοχασμούς, συζητήσεις προέκυψε ο παρακάτω στόχος: «Να δείξουμε στους Έλληνες το πρόβλημα και ταυτόχρονα να ενδυναμώσουμε άλλες γυναίκες μετανάστριες για να συνταχθούν μαζί μας. Να δουν και εκείνες ότι μπορεί να υπάρχει λύση». Στο τελικό δρώμενο, οι ρόλοι των μεταναστριών παίζονται από τις ελληνίδες συμμετέχουσες, ενώ αντίθετα οι ρόλοι των ελληνίδων από τις μετανάστριες. Αυτό δίνει στις ίδιες τις συμμετέχουσες την ευκαιρία να μπει η μια στο ρόλο της άλλης και κατά δεύτερον, όπως το σκέφτηκε η ομάδα, να οδηγήσει μέσα από το παράδοξο του να βλέπει κάποιος, π.χ. μια αφρικανή να παίζει το ρόλο της δημοσίου υπαλλήλου, τη δυνατότητα στους Έλληνες - μέλη του κοινού - να αναστοχαστούμε για την πρόσληψη της συμπεριφοράς μας από τους μετανάστες, αλλά και να αναλογιστούμε τι μπορεί να συμβεί σε περίπτωση που βρεθούμε εμείς αντιμέτωποι με την ίδια συμπεριφορά.

Βιβλιογραφικές προτάσεις

Έρη
Γεωργακάκη

Στο πλαίσιο του αφιερώματος της περιοδικής έκδοσης του ηλεκτρονικού περιοδικού του Συλλόγου «ΘΕΑΤΡΟ/ΛΟΓΟΣ», με θέμα το Πολιτικό Θέατρο, γίνεται παρακάτω αναφορά σε αγγλόφωνη βιβλιογραφία σχετική με το θέμα.

Στον κατάλογο που ακολουθεί, μπορεί κανείς να βρει αξιόλογα συγγράμματα που μελετούν είτε περιπτώσεις έργων, θιάσων ή συγγραφέων, είτε την εξέλιξη της δραματουργίας σε χώρες όπου παρατηρείται αξιοσημείωτη παραγωγή έργων που ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία.

Η βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει πλήρως το ευρύ φάσμα εκδόσεων που καταπιάνονται με το πολιτικό θέατρο. Άλλωστε, οι εκφάνσεις του είδους αυτού που ορίζουμε ως πολιτικό θέατρο, ποικίλλουν δραματουργικά, ανάλογα με τη χώρα, την εποχή, την ανάγκη που εξυπηρετείται.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

• Christopher D. Innes, *Erwin Piscator's Political Theatre: The Development of Modern German Drama*, Cambridge University Press, London 1972

• Erwin Piscator και Hugh Rorrison (επιμ. και μτφ), *The Political theatre*, Eyre Methuen, London 1980

• Catherine Itzin, *Stages in the revolution: political theatre in Britain since 1968*, Eyre Methuen, London 1980

• Jane House, *Political Theatre Today*, in the joint publication of the Conference on "Political Theatre in Western Europe Today" (May 1985), Institute on Western Europe Columbia University and Center for

Advanced Study in Theatre Arts City University of New York, New York 1988

• Zygmunt Hübner, *Theatre and Politics*, επιμ. και μτφ Jadwiga Kosicka, Northwestern University Press, Illinois 1992. *Πρόλογος από τον Daniel Gerould και επίλογος από τον Andrzej Wajda*

• Maria DiCenzo, *The Politics of Alternative Theatre in Britain, 1968-1990: The Case of 7:84 (Scotland)*, Cambridge University Press, London 1996

• Augusto Boal, *Legislative Theatre: Using Performance to Make Politics*, μτφ: Adrian Jackson, Routledge, London 1998

• *Staging Resistance: Essays on Political Theater*, επιμ. Jeanne Colleran – Jenny S.Spencer, University of Michigan Press, Ann Arbor 1998

• *Theatre and politics in the twentieth century: Papers from a Symposium held at the University of Tennessee-Knoxville (April 2000)*, επιμ. John C. Countryman, βοηθ. Επιμ. Noreen Barnes-McLain, series: Theatre Symposium, v.9, Southeastern Theatre Conference and the University of Alabama Press, Tuscaloosa 2001

• Michael Patterson, *Strategies of Political Theatre, Post War British Playwrights*, Cambridge University Press, Cambridge 2003.

• Stephen Chinna, *Performance: recasting the political in theatre and beyond*, series: Stage and Screen Studies, v. 4, Peter Lang, Oxford; New York 2003

• Christopher J. Herr, *Clifford Odets and American Political Theatre*, Praeger Publishers, Westport 2003

• Nandi Bhatia, *Acts of authority, acts of resistance: theater and*

politics in colonial and postcolonial India, University of Michigan Press, Ann Arbor 2004

• Stefania Taviano, *Staging Dario Fo And Franca Rame: Anglo-american Approaches to Political Theatre*, Ashgate Publishing Ltd, London 2005

• Götz Dapp, *Mediaclash in political theatre: building on and continuing Brecht*, επιμ. Peter Marx, Kati Röttger και Friedemann Kreuder, σειρά Kleine Mainzer Schriften zur Theaterwissenschaft, Tectum-Verl., Marburg 2006

• Gabriella Giannachi, *The politics of new media theatre: Life R TM*, Routledge, London; New York 2007

• Amelia Howe Kritzer, *Political theatre on post – Thatcher Britain, New writing: 1995-2005*, Palgrave Macmillan, Hampshire; New York 2008

• Joe Kelleher, *Theatre and Politics*, series: Theatre &..., Palgrave Macmillan, London 2009

• *Political Performances: Official publication of the International Federation for Theatre Research*, επιμ. Susan C. Haedicke, Deirdre Heddon, Avraham Oz, E.J. Westlake, Series: Themes in Theatre: Collective Approaches to Theatre & Performance, Rodopi B.V, Amsterdam; New York 2009

• Julie Salverson, *Popular Political Theatre and Performance*, series: Critical Perspectives on Canadian Theatre in English v.17, Theatre Communications Group, New York 2010

• Janelle Reinelt, Gerald Hewitt, *The Political Theatre of David Edgar: Negotiation and Retrieval*, Series: Cambridge Studies in Modern Theatre, Cambridge University Press, Cambridge; New York 2011.

ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ Π.Ε.ΣΥ.Θ.

ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

την ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012, στις 16.00
στα νέα γραφεία του Συλλόγου Νευροκοπίου 18, στον Κεραμεικό

Θα συζητηθούν κυρίως **εργασιακά θέματα και προβλήματα που προέκυψαν κατόπιν απεύθυνσης μελών του Π.Ε.ΣΥ.Θ. προς το Δ.Σ.** και ακόλουθης διερεύνησής τους, και που παρουσιάστηκαν σε μία πρώτη φάση και στην Ημέρα Εργασιακών Θεμάτων που έλαβε χώρα την Τρίτη 20 Νοεμβρίου στο χώρο του Π.Ε.ΣΥ.Θ.

Αναλυτικά, τα Θέματα Ημερησίας Διάταξης είναι:

1. Ζητήματα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - Αξιολόγηση εκπαιδευτικών
2. Εργασία θεατρολόγων σε Δήμους
3. Εργασία θεατρολόγων σε ΙΕΚ
4. Εργασία θεατρολόγων ως Τεχνικών Θεάτρου
5. Διάθεση χώρου Π.Ε.ΣΥ.Θ.

Σε περίπτωση μη απαρτίας η Συνέλευση θα επαναληφθεί την Κυριακή 16 Δεκεμβρίου, ίδια ώρα.

GUEST Συντάκτης

Ο «ΚΟΥΡΕΑΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΛΛΗΣ» ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μαρίνα Μέργου

Το ταξίδι συνεχίζεται σε όλη την Ελλάδα για το πρωτότυπο πρόγραμμα ΕΣΠΑ της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, στο οποίο είχα την τύχη να συνεργαστώ πέρυσι ως βοηθός σκηνοθέτη, με τίτλο «Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία». Το συγκεκριμένο πρόγραμμα φέρνει την όπερα στα δημοτικά προσεγγίζοντας τους μαθητές στο δικό τους οικείο σχολικό περιβάλλον. Η γνωριμία των παιδιών με την όπερα αρχίζει, πριν ακόμα η ομάδα επαγγελματιών της Λυρικής καταφτάσει στο σχολείο τους, με την αποστολή ενός πακέτου με όλα τα απαραίτητα υλικά (πινέλα, κόλλες, κοπίδια, χαρτόνια, υφάσματα, χρώματα, ένα κουκλοθέατρο κι ένα έντυπο με οδηγίες), ώστε οι μαθητές με την καθοδήγηση του θεατρολόγου και του εικαστικού του σχολείου τους να διδαχθούν τον «Κουρέα της Σεβίλλης» μέσα από θεατρικές ασκήσεις και να δημιουργήσουν μέρος των σκηνικών και των κοστούμιών της παράστασης.

Το καινοτόμο πρόγραμμα ξεκινά την πρώτη μέρα με τις καλλιτεχνικές εκπαιδευτριες (Χριστίνα Αυγερίδη, Τατιάνα Θεολόγου, Βενετία Νάση, Ντίνα Στράνη), οι οποίες διεξάγουν βιωματικά μουσικοπαιδαγωγικά εργαστήρια με τους μαθητές της Ε' και ΣΤ' δημοτικού. Οι μικροί συμμετέχοντες, μαθαίνουν τις ομάδες των μουσικών οργάνων, τους τύπους των φωνών και τον τρόπο που στήνεται γενικότερα μια όπερα. Έχουν, επίσης, την ευκαιρία να γνωριστούν με τους μουσικούς και τους μονωδούς της παράστασης και να τους ρωτήσουν οτιδήποτε επιθυμούν, καθώς και να συμμετάσχουν σε δραματοποιήσεις και θεατρικές ασκήσεις διερευνώντας τα θέματα του έργου. Η πρώτη μέρα του προγράμματος τελειώνει με τη χορωδία του σχολείου να κάνει πρόβα με τους μουσικούς και τον εκάστοτε μέετρο (Τάσος Συμεωνίδης, Γιώργος Αραβίδης, Ραφαήλ Πυλαρινός), ώστε να είναι έτοιμη για τη συμμετοχή της στο finale της παράστασης.

Τη δεύτερη μέρα, οι μαθητές καλούνται στην αίθουσα εκδηλώσεων όπου έχει στηθεί το σκηνικό της παράστασης και παίρνουν μέρος σ' ένα παιχνίδι με τα φώτα με εμπυχωτρία την ίδια τη σχεδιάστρια των φωτισμών (Χριστίνα Καμμά), μαθαίνοντας τις διαφορετικές ατμόσφαιρες που μπορούν να δημιουργήσουν τα φώτα και δοκιμάζοντας να φωτίσουν οι ίδιοι τις δικές τους

σκηνές. Ακολουθεί μια δραματοποιημένη παρουσίαση μέσα από την οποία τα παιδιά μαθαίνουν μια συνοπτική ιστορία της όπερας, τη θεματική του έργου «Ο Κουρέας Της Σεβίλλης», καθώς και πληροφορίες για το συνθέτη του Τζοακίνο Ροσσίνι.

Εν συνεχεία, ο υπεύθυνος εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, Νίκος Ξανθούλης, κάνει μια μικρή εισαγωγή στους μαθητές εξηγώντας τους τις συμβάσεις της όπερας και προετοιμάζοντας τους για την παράσταση που θα ακολουθήσει. Απόλυτη ησυχία ακολουθεί στην αίθουσα εκδηλώσεων, τα φώτα σβήνουν και ο μάετρος σηκώνει τα χέρια του σηματοδοτώντας την έναρξη της παράστασης. Με τη μουσική της εισαγωγής, δύο σκανταλιάρικα Αρλεκινάκια δίνουν ζωή στους μονωδούς μεταμορφώνοντας τους στους ρόλους του έργου. Η σκηνοθεσία του Κωστή Παπαϊωάννου εμπνευσμένη από την commedia dell'arte είναι φρέσκια και γεμάτη ευρηματικότητα ώστε να κρατάει τους μικρούς θεατές σε εγρήγορση. Τα πολύχρωμα κοστούμια και το αφαιρετικό σκηνικό που υπογράφουν η Σοφία Παντουβάκη και ο Γιώργος Κολιός συμπληρώνουν το ζωηρό κι ευχάριστο ύφος της παράστασης. Το θέαμα τελειώνει με στραμμένα τα βλέμματα στη χορωδία του σχολείου, η οποία συνοδεύει τους μονωδούς σ' ένα φαντασμαγορικό φινάλε γεμάτο χορό, σε χορογραφία Θέμη Παυλή, και άφθονα κονφετί!

Το πρόγραμμα «Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία» αποτελεί μια καινοτόμο δράση αδιαμφισβήτητης αξίας στη δύσκολη εποχή της κρίσης δίνοντας την ευκαιρία σε μαθητές και μαθητρίες απ' όλη την Ελλάδα, ανεξαρτήτου οικονομικής κατάστασης, να γνωρίσουν το μαγικό κόσμο της όπερας. Τόσο το πολυδιάστατο εκπαιδευτικό πρόγραμμα όσο και η ειδικά διασκευασμένη για παιδιά παράσταση του Κωστή Παπαϊωάννου καλλιεργούν τη μουσική παιδεία και την αισθητική των μαθητών φυτεύοντας ταυτόχρονα το σπόρο για την αγάπη της όπερας. Καρπός τους ευχόμαστε να είναι ένα νέο δυναμικό οπερατικό κοινό και μια εμπνευσμένη και καλά καταρτισμένη νέα γενιά λυρικών τραγουδιστών! Τέλος, η Λυρική σκηνή υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του Μύρωνα Μηχαηλίδη, αποδεικνύει

έμπρακτα για μία ακόμα φορά ότι μπορεί να λειτουργήσει ως «αντίδοτο στην κρίση», όπως αναφέρθηκε και στην επίσημη παρουσίαση του νέου καλλιτεχνικού της προγράμματος.

Οι συντελεστές της παράστασης
 Μουσική διεύθυνση: **Τάσος Συμεωνίδης, Γιώργος Αραβίδης, Ραφαήλ Πυλαρινός**
 Σκηνοθεσία, Μετάφραση, διασκευή ποιητικού κειμένου: **Κωστής Παπαϊωάννου**
 Σκηνικά: **Σοφία Παντουβάκη, Γιώργος Κολιός**
 Κοστούμια: **Σοφία Παντουβάκη**
 Κινησιολογία: **Θεμιστοκλής Παυλής**
 Φωτισμοί: **Χριστίνα Καμμά**
 Ενορχήστρωση, διασκευή μουσικού κειμένου: **Γιάννης Σαμπροβαλάκης**
 Μουσική προετοιμασία μονοδών: **Σοφία Γκελασβίλι-Τροϊζου, Ευαγγελία Τζελέπη**
 Βοηθός σκηνοθέτη: **Μαρίνα Μέργου, Ηρώ Κεραμοπούλου**
 Βοηθός σκηνογράφου, ενδυματολόγου: **Μαριζα Παγκάκη**
 Καλλιτεχνικοί εκπαιδευτές, ανιματέρ: **Χριστίνα Αυγερίδη, Τατιάνα Θεολόγου, Βενετία Νάση, Κωνσταντίνα Στράνη**

Με αλφαβητική σειρά:
 Ροζίνα: **Τριανταφυλλιά Γεωργιάδου, Νίκη Χαζιράκη, Αρτεμης Μπόγρη, Μαρίτα Παπαρίζου**
 Κόντε Αλμαβίβα: **Ιωάννης Κάθουρας, Γιάννης Καλύβας, Μανώλης Λορέντζος**
 Δρ. Μπάρτολο: **Αναστάσιος Λαζάρου, Νίκος Καραγκιαούρης, Γιώργος Μαθθαιακάκης, Κωστής Ρασιδάκης**
 Φίγκαρο: **Ζαφείρης Κουτελιέρης, Χρήστος Λάζος, Αρκάδιος Ρακόπουλος, Γιάννης Σελισσιανιώτης**
 Ντον Μπαζιλιο: **Επαμεινώνδας Ηλιόπουλος, Βασίλης Κωστόπουλος, Θεόδωρος Μωραϊτίης, Διονύσης Τσαντίνης**
 Μπέρτα: **Άννα Αλεξοπούλου, Ελένη Δάβου, Βασιλική Κατσουπάκη, Αλεξάνδρα Μαθθαίουδάκη**
 Συμμετέχουν οι χορευτές: **Σοφία Ζαρμπί, Κωνσταντίνος Κασιάρης, Ελένη Μοσχά, Ελισάβετ Σπάχη, Γιώργος Παπαθανασίου, Θεμιστοκλής Παυλής**
 Συμμετέχει η Ορχήστρα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της ΕΛΣ.